

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ – 4101-03-01/2013

P/13/172

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/172 – „Prawidłowość gospodarowania zabytkami nieruchomymi przez wybrane jednostki samorządu terytorialnego z terenu województwa podkarpackiego”.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Paweł Adamski, Specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 84489 z dnia 21.03.2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Medyce, 37-732 Medyka 288, zwany dalej Urzędem.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Marek Iwasieczko, Wójt Gminy Medyka od dnia 5 grudnia 2006 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Gmina Medyka uzyskała prawo własności nieruchomości tworzących Zespół dworsko-parkowy w Medyce, (zwany dalej Zabytkiem lub Zespołem), na podstawie zawartej z Agencją Nieruchomości Rolnych umowy nieodpłatnego przeniesienia własności nieruchomości z dnia 20 marca 2008 roku.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia podejmowane przez Urząd działania w celu pozyskania środków na dofinansowanie prac przy Zespole.

Ustalono, iż w okresie objętym kontrolą z budżetu Gminy na utrzymanie Zespołu została wydatkowana kwota 192,2 tys. zł, w tym 42,3 tys. zł jako środki budżetu państwa w formie dotacji celowych oraz 149 tys. zł jako środki własne Gminy.

W 2010 r. Gmina Medyka złożyła wniosek o dofinansowanie kwotą 4.537,1 tys. zł projektu p.n. *Kompleksowa odbudowa zespołu pałacowo-parkowego oraz urządzenie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej w Medyce* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013. W czasie kontroli NIK przedmiotowy wniosek – pozytywnie oceniony - znajdował się na piątej pozycji listy rezerwowej.

Wniosek Gminy Medyka z 2011 r., złożony wspólnie z Przemyską Agencją Rozwoju Regionalnego oraz partnerem z Ukrainy, w celu pozyskania środków na realizację projektu *Transgraniczna współpraca Województwa Podkarpackiego i Obwodu Lwowskiego – nowe ścieżki rozwoju turystyki*, w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2007-2013 nie uzyskał akceptacji Wspólnego Komitetu Monitorującego.

W kontroli ustalono, iż w 2012 r. Gmina Medyka uzyskała od Samorządu Województwa Podkarpackiego kwotę 164,1 tys. zł, jako dofinansowanie realizacji przedsięwzięcia p.n. *Renowacja zbiorników i cieków wodnych przy Parku w Medyce*. Ze środków własnych Gmina zaplanowała wydatkowanie kwoty 123,4 tys. zł. Pozytywnie należy ocenić wykorzystanie i rozliczenie, zgodnie z zapisami zawartych umów, środków finansowych pochodzących z dotacji.

W kontroli ustalono, iż przystępując do realizacji dwóch przedsięwzięć p.n. *Renowacja zbiorników i cieków wodnych przy Parku w Medyce* oraz *Inwentaryzacja architektoniczno-konserwatorska Oficyny dworskiej*, Urząd przeprowadził postępowanie i udzielił zamówień publicznych na wykonanie robót budowlanych związanych z ich realizacją, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*¹, dalej ustawa Pzp.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła ogólnie zły stan techniczny budynku Oficyny dworskiej („domu gościnnego”). Oględziny wykazały m.in., iż Urząd nie zrealizował zaleceń pokontrolnych Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu z listopada 2012 r., dotyczących naprawy wybitych okien na I piętrze oraz uzupełnienia braków w rynnach odprowadzających wodę z dachu budynku Oficyny dworskiej.

Stwierdzony w kontroli stan parku wskazuje na systematyczne prowadzenie w nim prac porządkowych oraz pielęgnacyjnych drzew.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza konieczność podejmowania przez Gminę Medyka dalszych starań w celu pozyskiwania środków na utrzymanie i prace remontowe Zespołu.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia fakt nieopracowania przez Wójta Gminy Medyka czteroletnich, gminnych planów opieki nad zabytkami – art. 87, jak również nieprowadzenie ewidencji zabytków w formie określonej art. 22 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*², (zwana dalej ustawą). Stan powyższy nie miał wpływu na podejmowane przez Gminę Medyka działania w stosunku do Zespołu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Stan faktyczny i prawny Zabytku nieruchomego

Opis stanu
faktycznego

1.1

Przedmiotem kontroli NIK był zabytkowy Zespół, złożony z Oficyny dworskiej tzw. „dom gościnny”, (dalej Oficyna dworska) i parku. W XVII wieku na terenie Zespołu znajdowała się siedziba starostwa niegrodowego. Ogród założony w II p. XVI wieku, przekształcony w XVIII wieku na park. Przebudowany przez Gwalberta Pawlikowskiego, stanowił słynną kolekcję dendrologiczną jednej z najbardziej postępowych szkół ogrodniczych XIX wieku. W parku znajdowały się relikty pochodzące z XIV i XVI wieku.

Według decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (WKZ) w Rzeszowie, w skład Zespołu wchodził również majdan gospodarczy z budynkiem tzw. „sędziówki”. Nieruchomości powyższe nie były i nie są własnością Gminy Medyka.

(dowód: akta kontroli str. 5-14)

1.2

Zespół został wpisany do rejestru zabytków nieruchomych województwa rzeszowskiego decyzją WKZ w Rzeszowie z dnia 19 lipca 1969 r., pod pozycją A-314. Ochronie konserwatorskiej w ramach Zabytku podlega majdan gospodarczy, Oficyna dworska oraz park.

(dowód: akta kontroli str. 5-8)

1.3

Wpisanie zabytku do rejestru zabytków nieruchomych wyżej wymienioną decyzją WKZ w Rzeszowie z 1969 r. nie zostało ujawnione w księdze wieczystej.

¹ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

² Dz. U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.

Na powyższą okoliczność, Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemyślu, Pani Grażyna Stojak udzieliła wyjaśnień: *Zgodnie z posiadanymi informacjami, wpis do rejestru zabytków zespołu dworsko – parkowego w Medyce, dokonany przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Rzeszowie w dniu 19 lipca 1969 roku nie został ujawniony w Księdze Wieczystej obiektu. Aktualnie są prowadzone prace przy porządkowaniu rejestru zabytków. W związku z tym zostanie przeprowadzona synchronizacja działek podlegających ochronie na podstawie decyzji z 1969 roku, a następnie zostanie wysłany wniosek do Sądu Rejonowego o ujawnienie wpisu do rejestru niniejszego sądu.*

(dowód: akta kontroli str. 15-18)

1.4

W objętym kontrolą okresie, budynek Oficyny dworskiej nie był użytkowany. Park służył głównie mieszkańcom Medyki jako miejsce wypoczynku, spacerów. Znajdujące się na terenie Zespołu dwa niezabytkowe budynki, tj. byłego przedszkola oraz gospodarczy również nie były użytkowane. W granicach Zespołu znajdowała się również przepompownia ścieków.

(dowód: akta kontroli str. 19-21)

1.5

W objętym kontrolą okresie nie był dokonywany podział Zabytku.

(dowód: akta kontroli str. 22-25)

1.6

W Urzędzie prowadzona była komputerowa ewidencja nieruchomości w programie *Sprawny Urząd – Ewidencja mienia komunalnego*. Ewidencja obejmowała następujące dane: Szablony dokumentów; Dane Urzędu; Rejestr dzierżawców; Specyfika gruntów; Grupy zasadnicze; Sposób gospodarowania; Budynki.

W wyżej wymienionej ewidencji były ujęte dane odnośnie nieruchomości gruntowych oraz budynków zabytkowych i niezabytkowych tworzących Zespół. Dane obejmowały: numer działki, powierzchnię działki, wartość nieruchomości, numer mapy i położenie, a także nazwę nieruchomości budowlanej, jej położenie, adres i przeznaczenie.

Urząd posiadał również dokumentację w postaci *Map z projektem podziału nieruchomości*, z Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Przemyślu.

(dowód: akta kontroli str. 26)

Urząd posiadał dokument p.n. *Operat szacunkowy*, określający na dzień 25.02.2008 r. wartość rynkową nieruchomości gruntowej, zabudowanej, położonej w Medyce na 1.055.000,00 zł, oznaczonej jako:

- działka nr 442/8 o powierzchni 22,39 ha i położone na niej budynki (Oficyna dworska, budynek przedszkola, budynek gospodarczy i przepompownia), ogrodzenie i park,

- działka nr 442/3 o powierzchni 0,05ha,

- działka nr 442/10 o powierzchni 0,0289 ha.

Operat został wykonany na zlecenie Urzędu. Celem wyceny było określenie wartości ww. nieruchomości, w związku z nieodpłatnym ich przekazaniem na rzecz Gminy przez Agencję Nieruchomości Rolnych.

(dowód: akta kontroli str. 27)

Gmina Medyka nie posiadała opracowanego planu wykorzystania nieruchomości gminnych.

Na powyższą okoliczność Wójt Gminy wyjaśnił: *Każdorazowe przeznaczenie nieruchomości do sprzedaży lub dzierżawy odbywa się za zgodą Rady Gminy Medyka, po zasięgnięciu opinii Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Rozwoju Gospodarczego i Bezpieczeństwa Publicznego, Zebrań Wiejskich bądź Rad*

Sołeckich. Zmiany przeznaczenia nieruchomości w tym wnioski o wydanie decyzji o warunkach zabudowy, podziały nieruchomości oraz inny niż dotychczasowy sposób zagospodarowania terenu realizowane są po zasięgnięciu opinii lub otrzymaniu akceptacji wyżej wymienionych organów.

Jednocześnie informuje, że wynikający z przepisów ustawy ogn [ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami³] plan wykorzystania nieruchomości zostanie niezwłocznie opracowany.

(dowód: akta kontroli str. 44-45)

W czasie kontroli, Zarządzeniem Wójta Gminy Medyka z dnia 09.04.2013 r. został przyjęty *Plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości stanowiących własność Gminy Medyka.*

(dowód: akta kontroli str. 46-51)

1.7

W dniu 12.04.2013 r. zostały przeprowadzone oględziny Oficyny dworskiej, parku oraz budynków niezabytkowych, znajdujących się na terenie Zespołu. W oględzinach ze strony Urzędu uczestniczyli: Sekretarz Gminy Medyka Pan Ryszard Adamski oraz Inspektor w Urzędzie Gminy Pan Piotr Malinowski.

W trakcie oględzin ustalono m.in.:

Oficyna dworska

Mur zewnętrzny budynku, zwłaszcza w dolnej części z licznymi ubytkami oraz śladami zawilgocenia, jako wynik m.in. braku dolnych części rynien odprowadzających wodę z dachu budynku.

W pomieszczeniach liczne ubytki w podłogach i ścianach. Stolarka okienna, drewniana. Szyby w większości okien na I piętrze powybijane. W budynku pozostałości instalacji sanitarnych – liczne ubytki. Na I piętrze w części pomieszczeń ściany wyłożone tzw. boazerią drewnianą, w części zniszczoną. Na I i II piętrze ubytki w sufitach – widoczne elementy drewnianych stropów.

Wewnątrz budynku instalacja centralnego ogrzewania (rury i grzejniki) oraz instalacja elektryczna zewnętrzna w postaci kontaktów, opravek na żarówki, oraz lamp sufitowych różnego rodzaju.

Dach budynku w części krytej blachą z widocznymi śladami rdzy. Tzw. wieżyczka kryta dachówką ceramiczną, której stan może wskazywać na stosunkowo niedawne pokrycie (w porównaniu do pozostałej części budynku).

Budynek nie wyposażony w instalacje antywłamaniowe i sygnalizację pożarową. Otwory okienne na parterze budynku zabezpieczone blachą, deskami lub kratami. Drzwi wejściowe zamknięcie „na kłódkę”.

Na budynku oraz w jego otoczeniu nie stwierdzono znaku informującego o ochronie konserwatorskiej - prawnej Zabytku, według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r. w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczanego na zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków.⁴

W trakcie oględzin na terenie Zabytku nie stwierdzono tablic, reklam lub napisów. Na dachu znajdowały się dwa nieczynne urządzenia (anteny), zainstalowane przed 2008 rokiem.

Park

W parku drzewa liściaste, różnych gatunków. Na ziemi (pod drzewami) nie stwierdzono pozostałości w postaci uschniętych gałęzi, konarów, trawy. Ilość opadłych liści niewielka.

Na żadnym z drzew nie stwierdzono znaków o ich ochronie prawnej.

³ Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 1568 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2004 r. Nr 30, poz. 259

W granicy parku, na długości ok. 100 m pozostałości muru z cegły, z licznymi zniszczeniami. Stan bardzo zły. W centralnej części parku kamień z dwiema tabliczkami o treściach związanych z rodziną Pawlikowskich.

Na terenie Zabytku znajdowały się dwie tablice informujące o przeprowadzonych pracach pielęgnacyjnych i konserwatorskich drzewostanu w parku w Medyce, zrealizowanych przy udziale środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie.

Inne ustalenia

Na zbiornikach wodnych w otoczeniu Oficyny dworskiej stwierdzono, iż prowadzone były prace w ramach realizacji przez Gminę Medyka przedsięwzięcia p.n. *Renowacja zbiorników i cieków wodnych przy Parku w Medyce*.

Na obszarze Zespołu znajdowały się obiekty niezabytkowe, tj. budynek byłego przedszkola, budynek gospodarczy oraz przepompownia ścieków.

(dowód: akta kontroli str. 19-21)

Odnosnie braku na znajdujących się w Zespole obiektach zabytkowych, znaków ochrony prawnej określonych wyżej cytowanym rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r., Starosta Przemyski poinformował, iż *rozważy możliwość podjęcia działań w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków oraz właścicielem obiektu w celu realizacji postanowień art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 2003 r. o ochronie zabytków, w odniesieniu do zabytku położonego w Medyce, p.n. Zespół dworsko – parkowy*.

(dowód: akta kontroli str. 52-53)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Uwzględnienie Zabytku w planowaniu przestrzennym

Opis stanu
faktycznego

2.1

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Medyka, (zwanego dalej Studium), zostało przyjęte uchwałą Rady Gminy z dnia 10 lipca 2002 r. W części Studium pn. *Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego i Polityka Przestrzenna Gminy Medyka* zapisano m.in., iż na obszarze Gminy Medyka występują obiekty architektury i budownictwa, parki, cmentarze i stanowiska archeologiczne ujęte w rejestrze zabytków oraz ujęte w wykazie obiektów zabytkowych. Wszystkie te obiekty podlegają ochronie prawnej. Wszelkie działania podejmowane na obiektach zabytkowych wymagać będą zezwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków. Ochrona konserwatorska polegać ma na zabezpieczeniu wartości istniejących oraz przywracaniu obiektom walorów, które uległy zniszczeniu.

Celem zapewnienia właściwej ochrony istniejącym na obszarze Gminy Medyka zabytkom, wskazano następujące strefy tej ochrony, w zależności od rangi i rodzaju obiektu zabytkowego:

- strefę „A” - pełna ochrony konserwatorska.

Strefa związana jest z obiektami wpisanymi do rejestru zabytków oraz stanowiskami archeologicznymi.

Według Studium, m.in. w miejscowości Medyka strefą „A” zostały objęte:

- zespół dworski z parkiem krajobrazowym,
- zespół kościoła parafialnego rzym.-kat.

- bożnica,
- pozostałości zespołu zamkowego,
- szkoła murowana z XIX w.

- strefę „B” - ochrona zachowanych elementów zabytkowych.

Strefa dotyczy wszystkich obiektów objętych strefą „A” oraz ujętych w wykazie zabytków budynków i budowli występujących w terenach osiedleńczych, wraz z ich otoczeniem, a także cmentarzy.

- strefę „E” - ochrona ekspozycji obiektów zabytkowych.

To przede wszystkim otwarte wglądy na obiekty zabytkowe z dróg. W miejscach dobrej widoczności obiektów zabytkowych z dróg, wskazano potrzebę urządzania parkingów lub miejsc bezpiecznego zatrzymania pojazdu.

Strefa „E” ochrony ekspozycji dotyczyła obiektów zabytkowych objętych strefą „A”, tj. pełnej ochrony konserwatorskiej.

- strefę „K” - ochrona krajobrazu.

Strefą „K” ochrony krajobrazu objęto obiekty zabytkowe, do których stosują się strefy „A” i „E”, oraz wszystkie cmentarze w obszarze gminy.

Ochrona powinna polegać na zachowaniu występujących w otoczeniu obiektów zabytkowych wartościowych elementów krajobrazu i drzewostanu.

Strefy powyższe należy uwzględniać na każdym etapie zagospodarowania przestrzennego terenów obejmujących obiekty zabytkowe, oraz terenów z nimi sąsiadujących, a w szczególności na etapie opracowania dla nich miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w oparciu o wnioski, opinie i wcześniejsze decyzje państwowej służby ochrony zabytków.

Szczególnej uwagi wymagać powinno uwzględnianie, w trakcie opracowania planów miejscowych oraz na etapie ich realizacji, stanowisk archeologicznych licznie występujących na obszarze gminy Medyka w terenach zabudowanych i projektowanych do zainwestowania, a także w obszarach rolnych.

(dowód: akta kontroli str. 54-66)

2.2

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości gminnej Medyka, (zwany dalej Planem), został przyjęty uchwałą Rady Gminy w Medyce z dnia 30 kwietnia 1998 r. Planem objęty został obszar zurbanizowany miejscowości Medyka o powierzchni ok. 152 ha, w tym tereny znajdujące się w granicach Zespołu, o powierzchni ok. 14,5 ha.

W części Planu pn. Ustalenia dotyczące przeznaczenia terenów i zasad ich zagospodarowania, w stosunku do terenów znajdujących się w granicach Zabytku zapisano m.in:

- teren oznaczony jako 6 UAO, o pow. 0,53 ha

Działka zabudowana obiektem podworskim mieszczącym administrację gospodarczą, rolną oraz współczesnym budynkiem mieszczącym przedszkole. Adaptacja istniejących obiektów ze wskazaniem na przebudowę bryły budynku przedszkola. Adaptacja funkcji oświaty przedszkolnej. Wskazanie na rewaloryzację obiektu podworskiego. Dopuszczalna zmiana funkcji obiektu na kulturalno-oświatową.

- tereny oznaczone jako: 57 ZP o pow. 8,60 ha oraz 58 ZP o pow. 0,68 ha jako tereny zieleni parkowej chronionej

Tereny obejmują dawny park dworski. Istniejący drzewostan podlega utrzymaniu i konserwacji. Obowiązuje zakaz lokalizowania jakichkolwiek obiektów i urządzeń nie związanych z utrzymaniem i pielęgnacją zieleni. Zakazuje się trasowania przewodów uzbrojenia inżynierskiego podziemnych i nadziemnych, o ile nie są niezbędne do funkcjonowania obiektów na terenie 6 UAO.

- tereny oznaczonej jako: 60 ZNr o pow. 0,53 ha oraz 61 ZNr o pow. 1,00 ha jako tereny zieleni niskiej i użytków zielonych

Tereny obejmują grunty nadbrzeżne zbiorników wód otwartych i rowów odwadniających. Istniejąca w terenie 60 ZNr przepompownia ścieków podlega adaptacji wraz z kolektorami kanalizacyjnymi. Grunty nadbrzeżne przeznacza się do urządzenia zielenią niską stabilizującą skarpy rowów i zbiorników.

Tereny wyłączone z produkcji rolniczej – dopuszcza się ich urządzenie zielenią ozdobną. Dopuszcza się trasowanie uzbrojenia inżynierskiego oraz lokalizowanie punktowych urządzeń związanych z systemami uzbrojenia obszaru miejscowości Medyka. Zakazuje się lokalizowania wszelkich innych obiektów.

- teren oznaczony jako 76 W, o pow. 3,10 ha jako tereny wód otwartych

Teren obejmuje zbiornik wodny związany z systemem odwadniającym. Ustala się utrzymanie zbiornika oraz stałą jego konserwację. Zakazuje się bezpośredniego odprowadzania wód opadowych z terenów placów i dróg do zbiornika. Bezwzględnie zakazuje się odprowadzania do zbiornika wszelkich ścieków, również oczyszczonych.

W Planie zapisano, iż wszelkie działania inwestycyjne oraz zmiany funkcjonalne podejmowane w granicach wyżej wymienionych terenów, wymagają zgody organów ochrony zabytków.

(dowód: akta kontroli str. 67-81)

2.3

W stosunku do obszaru, na którym znajduje Zespół, w Urzędzie nie były wydawane decyzje o ustaleniu lokalizacji celu publicznego, decyzje o warunkach zabudowy, decyzje o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej czy decyzje o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej.

(dowód: akta kontroli str. 22-25)

2.4

Wójt Gminy Medyka nie sporządzał czteroletnich, gminnych programów opieki nad zabytkami.

W związku z powyższym, Wójt Gminy udzielił wyjaśnień: *Gmina nie sporządziła gminnego programu opieki nad zabytkami z uwagi na fakt, iż nie zatrudnia osoby, która legitymowałaby się kwalifikacjami w tym zakresie, natomiast w budżecie gminy nie były przeznaczane środki na zlecenie takiego opracowania.*

(dowód: akta kontroli str. 44-45)

2.5

Wójt Gminy Medyka nie prowadził gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy.

Na powyższą okoliczność, Wójt Gminy Medyka udzielił wyjaśnień: *Gmina nie założyła gminnej ewidencji zabytków z uwagi na fakt, iż nie zatrudnia osoby, która legitymowałaby się kwalifikacjami w tym zakresie, natomiast w budżecie gminy nie były przeznaczane środki na zlecenie takiego opracowania.*

(dowód: akta kontroli str. 44-45)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wójt Gminy Medyka nie sporządzał czteroletnich, gminnych programów opieki nad zabytkami (art. 87 ustawy).

2. Wójt Gminy Medyka nie prowadził gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy (art. 22 ust. 4 i 5 ustawy).

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3 . Zagospodarowanie zabytków, w tym prowadzenie prac i robót przy Zabytku

Opis stanu
faktycznego

3.1

W okresie objętym kontrolą, Zabytek nie był zagospodarowywany na cele użytkowe.
(dowód: akta kontroli str. 19-21)

3.2

W okresie objętym kontrolą, Urząd nie informował Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu, (zwanego dalej PWKZ w Przemyślu), o zniszczeniach lub zagrożeniach Zabytku. Wójt Gminy wyjaśnił, iż *powstałe uszkodzenia, np. wybicie szyby nie miały wpływu na pogorszenie stanu technicznego zabytku.*

(dowód: akta kontroli str. 22-25)

3.3

Przystępując do realizacji prac polegających na pielęgnacji i konserwacji drzewostanu w parku w Medyce, Urząd posiadał pozwolenie PWKZ w Przemyślu z dnia 05.09.2011 r. Pozwolenie obejmowało przeprowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych w przedmiotowym parku, w zakresie cięć sanitarnych i pielęgnacyjnych polegających na usunięciu gałęzi oraz konarów martwych, chorych i połamanych, według wskazań inwentaryzacji drzewostanu parkowego w Medyce oraz kierownika prac, wyznaczonego przez PWKZ w Przemyślu. Wskazane zostało również, aby Wykonawca prac, zgodnie z § 8 pkt 4 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 9 czerwca 2004 r. w sprawie *prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i archeologicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych⁵ – prace o charakterze technicznym mogły być prowadzone przez osoby, które posiadają średnie wykształcenie w zakresie pielęgnacji zieleni, albo co najmniej 12-miesięczną praktykę zawodową przy pielęgnacji tego rodzaju zabytków.*

Termin wykonania prac pielęgnacyjnych został wyznaczony na 31.12.2012 r.

Obowiązek wykonania prac pielęgnacyjnych i konserwacji drzewostanu parku w Medyce, zgodnie z postanowieniami ww. pozwolenia PWKZ w Przemyślu, został zapisany w umowach zawartych z Wykonawcami prac (pkt 4.3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego).

Zgodne z ww. umowami, wykonanie przedmiotowych prac przez Wykonawców zostało potwierdzone w protokołach odbioru tych prac, m.in. przez przedstawiciela Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Przemyślu.

(dowód: akta kontroli str. 82-83)

W związku z opracowaniem Projektu architektoniczno-budowlanego dla inwestycji p.n. *Przebudowa, remont i adaptacja Oficyny dworskiej w Medyce tzw. „domu gościnnego” o numerze zabytku A-314 dla celów Gminnego Ośrodka Kultury w Medyce, dz. Nr 442/8, nr budynku 379*, PWKZ w Przemyślu wydała wytyczne konserwatorskie, wskazując, które z elementów przedmiotowego budynku należy bezwzględnie zachować, w jakim kształcie i przy pomocy jakich metod, oraz które elementy wymagają korekty.

(dowód: akta kontroli str. 22-25)

⁵ Dz. U. Nr 150, poz. 1579

3.4

W dniu 06.11.2011 r. przeprowadzona została przez pracowników Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Przemyślu kontrola stanu zachowania zespołu dworsko-parkowego (wraz z budynkiem d. oficyny) w Medyce. W sporządzonym dokumencie pokontrolnym p.n. *Protokół z lustracji*, zapisano:

Po dokonaniu oględzin stwierdzono:

1) budynek oficyny – obiekt zamknięty, zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Stan zły w zakresie tynków wewnętrznych i zewnętrznych, stolarki okiennej i drzwiowej. Dach w stanie dobrym. Stolarka okienna na I piętrze niezabezpieczona, zbite szyby, okna pootwierane, pozrywane rury spustowe. Obiekt przed remontem kapitalnym – projekt został uzgodniony przez WUOZ w Przemyślu 9.01.2011 r. Gmina wystąpiła z wnioskami o dotacje do Urzędu Marszałkowskiego z programów: RPO i działań Transgranicznych Polska-Białoruś-Ukraina.

2) Park – w ogólnie dobrym stanie zachowania, oczyszczony w części, przeprowadzono podstawowe zabiegi pielęgnacyjne przy drzewach. Zły stan muru ogrodzeniowego od strony północnej. Prace wykonano w latach 2011-2012 – kontynuacja będzie w 2013 r..

Na terenie „wyspy” wykonano pełny zakres prac konserwacyjnych przy drzewach; na terenie pozostałym przy pomnikach przyrody (9). Finansowane przez WFOŚiGW w Rzeszowie oraz środki własne. W roku przyszłym Gmina złoży wniosek o kontynuację prac.

Stawy przy drodze, obecnie zarośnięte i zamulone, są przedmiotem procedury przetargowej na wykonanie prac oczyszczających, wykonanie skarp, przebudowę przepustów.

(dowód: akta kontroli str. 84-85)

PWKZ w Przemyślu wydała w dniu 26.11.2012 r zalecenia pokontrolne, w których wskazano:

- w budynku Oficyny dworskiej - zabezpieczenie wybitych okien na piętrze oraz uzupełnienie pozrywanych rur spustowych,
- w parku - kontynuowanie prac rewaloryzacyjnych przy drzewostanie i stawach oraz rozpoczęcie procedury wykonania programu i projektu prac remontowych przy murze.

PWKZ w Przemyślu w swoich zalecenia pokontrolnych nie wyznaczyła Wójtowi Gminy Medyka terminu ich realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 86)

Przeprowadzone w trakcie kontroli NIK w dniu 12.04.2013 r. oględziny Zespołu wykazały, iż zalecenia PWKZ w Przemyślu z dnia 26.11.2012 r. w zakresie prac zabezpieczających przy budynku Oficyny dworskiej nie zostały przez Urząd wykonane. Urząd nie rozpoczął również procedur związanych z wykonaniem programu i projektu prac remontowych przy murze w parku.

Na powyższą okoliczność Wójt Gminy Medyka udzielił wyjaśnień: *Gmina Medyka do dnia 12 kwietnia 2013 r. nie wykonała zaleceń pokontrolnych Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu określonych pismem UOZ-1.5180.93.2012, z uwagi na trudne warunki atmosferyczne oraz brak środków przeznaczonych na ten cel. W najbliższym czasie zostaną podjęte działania w celu uzupełnienia wybitych szyb oraz uzupełnienia pozrywanych rur spustowych rynien. Z uwagi na charakter i usytuowanie obiektu, ubytki w oknach zostaną zabezpieczone w sposób podobny do pozostałych okien, tj. nabita zostanie blacha lub deski.*

Wykonanie programu i projektu prac remontowych przy murze (w parku) budzi ze strony Gminy Medyka wątpliwości, co do celowości odtworzenia muru, a przede wszystkim brak środków na ten cel uniemożliwia realizację tego przedsięwzięcia.

(dowód: akta kontroli str. 19-21, 87-88)

Według pisemnej informacji złożonej przez PWKZ w Przemyślu, w okresie objętym kontrolą, przeprowadzone zostały niżej wymienione kontrole i oględziny zabytku związane z prowadzonymi pracami:

- kontrola stanu zachowania Zespołu z dnia 07.05.2009 r.,
- lustracja Oficyny dworskiej dokonana dnia 11.08.2011 r. w związku z opracowaniem wytycznych konserwatorskich dla prac projektowych dla przedmiotowego budynku (pkt. 3.3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego),
- oględziny drzewostanu parkowego w związku z wnioskami o wykonanie prac pielęgnacyjnych w parku, poprzedzające wydanie przez PWKZ w Przemyślu:
 - pozytywnej opinii o wykonanej inwentaryzacji drzewostanu założenia parkowego /pismo z dnia 26.04.2011 r./,
 - decyzji z dnia 17.03.2011 r. w sprawie braku zgody na usunięcie drzewa – platana, o obwodzie pnia 600 cm z terenu parku,
 - decyzji z dnia 21.04.2011 r. – pozwolenie na usunięcie 22 drzew,
 - decyzji z dnia 05.09.2011 r. – pozwolenie na wykonanie prac pielęgnacyjnych drzewostanu parkowego,
 - decyzji z dnia 26.07.2012 r. i 11.06.2012 r. – pozwolenie na usunięcie 22 drzew,
 - decyzji z dnia 22.02.2012 r. – pozwolenie na renowację zbiorników i cieków wodnych w Zespole.

PWKZ w Przemyślu poinformowała, iż w latach 2009-2012 nie były wydawane w stosunku do Zespołu nakazy wykonania prac, gdyż z chwilą przejęcia Zabytku przez Gminę Medyka rozpoczęte zostały prace przy rewaloryzacji parku, oraz przygotowywanie inwestycji polegającej na remoncie kapitalnym budynku Oficyny dworskiej.

(dowód: akta kontroli str. 15-18)

3.5

W okresie objętym kontrolą przy zabytku nie były prowadzone prace konserwatorskie (z wyjątkiem 9 drzew-pomników przyrody w parku), restauratorskie lub roboty budowlane.

Podejmowane w latach 2009-2012 przez Urząd prace na terenie Zespołu polegały na porządkowaniu i pielęgnacji parku. Usuwanie drzew na terenie parku odbywało się za zgodą PWKZ w Przemyślu, która w wydawała stosowne zezwolenia. W parku były dokonywane nasadzenia nowych drzew.

(dowód: akta kontroli str. 89-102, 103-115)

3.6

W okresie objętym kontrolą, w otoczeniu Zabytku, nie były prowadzone roboty budowlane, polegające na budowie niezabytkowych obiektów.

W otoczeniu Zabytku, na obszarze podlegającym ochronie konserwatorskiej znajdowały się następujące niezabytkowe nieruchomości:

- budynek gospodarczy o pow. ok. 161 m²,
- budynek przedszkola o pow. ok. 166 m²,
- budynek przepompowni ścieków o pow. ok. 31 m².

W związku z tym, iż wyżej wymienione budynki zostały wzniesione przed 2009 rokiem, Urząd nie posiada pozwoleń PWKZ na powstanie ww. obiektów.

(dowód: akta kontroli str. 19-21, 22-25)

3.7

W okresie objętym kontrolą Urząd nie przygotowywał i nie przygotowuje sprzedaży, zamiany, darowizny, dzierżawy, oddania w wieczyste użytkowanie lub w trwały zarząd nieruchomości tworzących Zespól.

(dowód: akta kontroli str. 22-25, 373-376)

3.8

Na podstawie informacji udzielonej przez Wojewodę Podkarpackiego stwierdzono, iż Wojewoda Podkarpacki prowadzi postępowanie w sprawie prawidłowości nabycia Zespołu przez Skarb Państwa na podstawie dekretu PKWN o przeprowadzeniu reformy rolnej. Do dnia zakończenia kontroli nie została wydana prawomocna decyzja w tej sprawie. Wójt Gminy posiada wiedzę o toczącym się postępowaniu oraz ograniczeniach wynikających z tego tytułu dotyczących zbycia przedmiotowej nieruchomości.

(dowód: akta kontroli str. 373-376)

Ustalone
nieprawidłowości

Zalecenia PWKZ w Przemyślu z dnia 26.11.2012 r. w zakresie prac zabezpieczających przy budynku Oficyny dworskiej nie zostały przez Urząd wykonane.

4 . Finansowanie prac i robót przy Zabytku, w tym starania o pozyskanie środków na te cele

Opis stanu
faktycznego

4.1

W latach 2009-2012 z budżetu Gminy Medyka na utrzymanie Zabytku została wydatkowana kwota 192.207,55 zł, w tym.

- 42.227,54 zł jako środki z dotacji celowych opisanych w pkt 4.3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego, oraz

- 149.980,01 zł jako środki własne Gminy.

Ze środków własnych Gmina Medyka wydatkowała:

- 146.410,26 zł na utrzymanie Zabytku, w tym zieleni w parku,

- 2.066,75 zł na opłaty za energię elektryczną i gaz,

- 1.503,00 zł na ubezpieczenia majątkowe Zabytku.

Źródła finansowania prac i robót przy zabytku:

- 1) zadanie p.n. *Renowacja zbiorników i cieków wodnych przy Parku w Medyce*
- wartość według umowy z Wykonawcą: 201.995,41 zł.

Procentowe zaangażowanie finansowania wg źródła:

- do 85% kosztów kwalifikowalnych zadania - dofinansowanie według umowy z Samorządem Województwa Podkarpackiego, (w tym 75% ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rybackiego);

- 15% środki własne Gminy Medyka.

- 2) zadanie p.n. *Przeprowadzenie prac pielęgnacyjnych i konserwatorskich części drzewostanu w parku w Medyce* - wartość: 28.712,65 zł.

Procentowe zaangażowanie każdego źródła:

- 70% dotacja Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;

- 30% środki własne Gminy Medyka

- 3) zadanie p.n. *Inwentaryzacja architektoniczno-konserwatorska Oficyny dworskiej („dom gościnny”) w Medyce* - wartość: 11.819,20 zł.

Procentowe zaangażowanie każdego źródła:

- 84,6% dotacja PWKZ w Przemyślu;

- 15,4% środki własne Gminy Medyka

- 4) zadanie p.n. *Inwentaryzacja dendrologiczna parku w Medyce* - wartość: 22.000,00 zł
Procentowe zaangażowanie każdego źródła:
 - 45,5% dotacja PWKZ w Przemysłu;
 - 54,5% środki własne Gminy Medyka.
- 5) zadanie p.n. *Przeprowadzenie prac pielęgnacyjnych i konserwatorskich pomników przyrody w parku w Medyce* – wartość 2.128,68 zł
Procentowe zaangażowanie każdego źródła:
 - 90% dotacja Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
 - 10% środki własne Gminy Medyka.

(dowód: akta kontroli str. 115-119, 120-144, 145-148, 168-189, 190-204)

4.2

Przystępując do realizacji przedsięwzięcia p.n. *Renowacja zbiorników i cieków wodnych przy Parku w Medyce* - opisanego poniżej w pkt 4.4 - Urząd przeprowadził postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie robót budowlanych związanych z realizowanym zadaniem. Zamówienie zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego, zgodnie z przepisami ustawy Pzp.

(dowód: akta kontroli str. 205-247)

Zgodnie z ustawą Pzp, w trybie przetargu nieograniczonego, został wybrany Wykonawca zadania p.n. *Inwentaryzacja architektoniczno-konserwatorska Oficyny dworskiej*.

(dowód: akta kontroli str. 248-272)

4.3

W 2010 r. Gmina Medyka otrzymała od PWKZ w Przemysłu dotację celową w kwocie 20 tys. zł na realizację zadania polegającego na *Wykonaniu dokumentacji technicznej dot. Rewaloryzacji Zespołu dworsko – parkowego w Medyce*, w zakresie:

- 1) inwentaryzacji architektoniczno-konserwatorskiej Oficyny dworskiej
Wykonawcę przedmiotowego zadania, tj. Konsorcjum firm: marek Gierulski, Biuro Projektowe Gierulski ze Stalowej Woli oraz Archillon Biuro Projektowe Zbigniew Lonczak z Wadowic Górnych wybrano w trybie przetargu nieograniczonego.
W dniu 12.05.2010 r. została z Wykonawcą podpisana umowa Nr 59/2010 na wykonanie zadania do dnia 31.10.2010 r.
Protokół odbioru dokumentacji projektowej został sporządzony w dniu 12.11.2010 r.
W dniu 12.11.2010 r. Wykonawca wystawił fakturę VAT za wykonanie zadania na kwotę 11.819,20 zł. (brutto). W opisie faktury zapisano m.in.: *Sfinansowano ze środków budżetu państwa Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemysłu kwotę zł 10.000,- (...) zgodnie z umową nr 133/R/2010 z dnia 20.08.2010 r.*
- 2) inwentaryzacji dendrologicznej parku.
Zakup usług dokonano zgodnie z art. 4 ust. 8 ustawy Pzp, wybierając ofertę firmy Zakład Konserwacji Drzew Centrum Ogrodnicze „ACER” w Przemysłu z ceną 22 tys. zł (brutto).
W dniu 12.10.2010 r. została z Wykonawcą podpisana umowa Nr 167/2010 na wykonanie zadania do dnia 25.10.2010 r.
Odbiór przedmiotu umowy został potwierdzony przez Inspektora Urzędu, Pana Piotra Malinowskiego.
W dniu 27.10.2010 r. Wykonawca wystawił fakturę VAT za wykonanie zadania na kwotę 22 tys. zł. W opisie faktury zapisano m.in.: *Sfinansowano ze środków*

budżetu państwa Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu kwotę zł 10.000,- (...) zgodnie z umową nr 133/R/2010 z dnia 20.08.2010 r.

W dniu 15.12.2010 r. Wójt Gminy złożył pisemne oświadczenie o wykorzystaniu kwoty 20 tys. zł przekazanej przez PWKZ w Przemyślu na podstawie umowy Nr 133/R/2010 z dnia 20.08.2010 r. na realizację zadań określonych ww. umową.

(dowód: akta kontroli str. 168-189)

W 2012 r. Gmina Medyka otrzymała z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, (zwanego dalej Funduszem), dwie dotacje celowe:

- w dniu 11.07.2012 r. w kwocie 20.098,86 zł jako dofinansowanie zadania p.n. *Przeprowadzenie prac pielęgnacyjnych i konserwatorskich części drzewostanu w parku w Medyce.*

Zakup usług dokonano zgodnie z art. 4 ust. 8 ustawy Pzp. Z sześciu złożonych ofert, wybrano ofertę firmy „Park Leśny” Zakład Usługowy w Gliwicach z najniższą ceną, tj. 28.712,66 zł (brutto).

W dniu 27.06.2012 r. została z Wykonawcą podpisana umowa Nr 86/2012 na wykonanie zadania do dnia 15.10.2012 r.

Protokół odbioru prac pielęgnacyjno-konserwatorskich 136 sztuk drzew chronionego drzewostanu w parku w Medyce z udziałem konserwatora zabytków został sporządzony w dniu 13.09.2012 r. potwierdził wykonanie robót zgodnie z umową z dnia 27.06.2012 r.

W dniu 13.09.2012 r. Wykonawca wystawił fakturę VAT za wykonanie zadania na kwotę 28.712,65 zł. W opisie faktury zapisano m.in.: *Niniejszą fakturę przedłożono do rozliczenia środków WFOŚiGW w Rzeszowie według umowy dotacji Nr 137/2012/OP/P/D z dnia 11.07.2012 r.*

(dowód: akta kontroli str. 145-167, 377-389)

- w dniu 16.08.2012 r. w kwocie 2.128,68 zł jako dofinansowanie zadania p.n. *Przeprowadzenie prac pielęgnacyjnych i konserwatorskich pomników przyrody w parku w Medyce.*

Zakup usług dokonano zgodnie z art. 4 ust. 8 ustawy Pzp. Z dwóch złożonych ofert, wybrano ofertę firmy Zakład Konserwacji Drzew Centrum Ogrodnicze „ACER” w Przemyślu z najniższą ceną, tj. 2.365,20 zł (brutto).

W dniu 08.08.2012 r. została z Wykonawcą podpisana umowa Nr 95/2012 na wykonanie zadania do dnia 15.10.2012 r.

Protokół odbioru prac pielęgnacyjno-konserwatorskich 9 sztuk drzew pomników przyrody z udziałem konserwatora zabytków sporządzony został w dniu 26.10.2012 r., i potwierdził wykonanie robót zgodnie z umową z dnia 08.08.2012 r.

W dniu 26.10.2012 r. Wykonawca wystawił fakturę VAT za wykonanie zadania na kwotę 2.365,20 zł. W opisie faktury zapisano m.in.: *Niniejszą fakturę przedłożono do rozliczenia środków WFOŚiGW w Rzeszowie według umowy dotacji Nr 206/2012/OP/P/D z dnia 16.08.2012 r.*

(dowód: akta kontroli str. 190-204, 390-405)

4.4

Gmina Medyka w dniu 18.11.2010 r. złożyła w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego wniosek o dofinansowanie /WND-RPPK.07.02.00-18-20/10/ w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013, oś priorytetowa VII *Spójność wewnątrzregionalna*, działania 7.2 *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych*.

Przedmiotem wniosku był projekt p.n. *Kompleksowa odbudowa zespołu pałacowo-parkowego oraz urządzenie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej w Medyce.*

Łączna kwota kosztów kwalifikowalnych ww. projektu, wnioskowana przez Gminę wynosiła 5.337,7 tys. zł, w tym:

- dotacja z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - 4.537,1 tys. zł,
- środki własne Gminy – 790,7 tys. zł,
- dotacja Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – 10,0 tys. zł.

Na sfinansowanie prac remontowych przy Oficynie dworskiej zaplanowano w projekcie łącznie 4.875,0 tys. zł.

W związku z ubieganiem się o dofinansowanie, Gmina w swoich budżetach na lata 2010, 2012 i 2013 zabezpieczyła środki na realizację projektu w łącznej kwocie 872,3 tys. zł.

Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą nr 42/798/11 z dnia 26 kwietnia 2011 r. podjął decyzję o umieszczeniu projektu Gminy na 7 pozycji listy rezerwowej wniosków zakwalifikowanych do dofinansowania.

W trakcie kontroli NIK, projekt znajdował się na 5 pozycji ww. listy rezerwowej (po wyborze przez Zarząd Województwa Podkarpackiego do dofinansowania dwóch projektów z pozycji 1 i 2 listy rezerwowej).

Wójt Gminy Medyka pismem z dnia 25.03.2013 r. zwrócił się do Zarządu Województwa Podkarpackiego z prośbą o dofinansowanie projektu. Wójt Gminy zaznaczył, iż wniosek o dofinansowanie został pozytywnie zweryfikowany, jednak ze względu na brak środków w ramach RPO Województwa Podkarpackiego, w działaniu 7.2 *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych*, umieszczony został na liście rezerwowej.

W piśmie zwrócono uwagę na fakt przeprowadzenia w dniu 6.11.2012 r. przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków lustracji Zespołu dworsko-parkowego w Medyce. Z protokołu pokontrolnego wynikało, że pozostawienie zabytku bez wymaganego remontu doprowadzi do jego całkowitego zniszczenia. Podkreślono, iż Gmina na miarę swoich możliwości zabezpieczyła zabytek przed dostępem osób postronnych, jednak na przeprowadzenie kapitalnego remontu nie posiada dostatecznych środków. Uruchomienie dofinansowania umożliwiłoby uratowanie obiektu przed całkowitą *ruderyzacją*, jak również pozwoliłoby na przywrócenie jego dawnej świetności. Powstałyby w ten sposób również warunki do jego społecznej przydatności.

Wójt Gminy podkreślił również, iż w chwili obecnej trwają prace budowlane na stawach okalających Zabytek, które docelowo zapewnią poprawę stanu jego otoczenia i środowiska naturalnego.

W ocenie Wójta Gminy dofinansowanie odbudowy Oficyny dworskiej, dopełniłoby całości planowanych do wykonania prac przy Zabytku, po zakończeniu których powstałby odnowiony kompleks dworsko-parkowy.

W odpowiedzi na powyższe pismo, Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego Pan Zygmunt Cholewiński, z upoważnienia Marszałka Województwa poinformował, iż ewentualny wybór ww. wniosku do dofinansowania z listy rezerwowej będzie dokonany pod warunkiem pojawienia się „uwolnionych” środków pochodzących m.in. z oszczędności przetargowych. Według stanu na dzień 29 marca 2013 r. środki, o których mowa powyżej, są niewystarczające do wybrania kolejnej grupy projektów z listy rezerwowej (...). Jednak z uwagi na założone we wnioskach harmonogramy realizacji projektów, oszczędności przetargowe mogą pojawić się w późniejszym terminie.

(dowód: akta kontroli str. 273-299)

W dniu 28.02.2012 r. Gmina złożyła w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego wniosek o dotację na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku. Prace objąć miały budowę parkingu ułatwiająca dostępność komunikacyjną zabytku. Wnioskowano o kwotę 14.379,14 zł.

Pismem z dnia 24.04.2012 r. UM WP poinformował Wójta Gminy, iż przedmiotowy wniosek nie spełniał wymogów formalnych, gdyż zgodnie z § 1 ust. 1 i 2 *Zasad i kryteriów udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego*, zakres prac wnioskowany do dofinansowania nie mieści się w katalogu prac możliwych do dofinansowania z budżetu Województwa Podkarpackiego.

(dowód: akta kontroli str. 300-309)

Gmina w 2011 r. podjęła – wspólnie z Przemyską Agencją Rozwoju Regionalnego oraz partnerem z Ukrainy - działania w celu pozyskania środków na realizację zadań w ramach projektu nr PBU/0668/11 *Transgraniczna współpraca Województwa Podkarpackiego i Obwodu Lwowskiego – nowe ścieżki rozwoju turystyki*, dalej: projekt, złożonego w drugim naborze wniosków, w Priorytecie 1, w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2007-2013.

Ogólnym celem projektu było *stworzenie trwałych podstaw do zrównoważonego rozwoju regionu przygranicznego Województwa Podkarpackiego oraz Obwodu Lwowskiego i wzmocnienie atrakcyjności turystycznej tego obszaru w oparciu o transgraniczny produkt turystyczny budowany na planowanych inwestycjach, istniejących atrakcjach turystycznych, infrastrukturze turystycznej oraz wykwalifikowanych i przygotowanych kadrach obsługi ruchu turystycznego, w tym turystyki przystosowanej dla osób niepełnosprawnych.*

Gmina, jako Partner Projektu, w ramach Działania II *Roboty budowlane* zobowiązała się do przebudowy i adaptacji zabytkowego budynku Oficyny Dworskiej na Centrum Kulturalno-Szkoleniowe, budynku b. przedszkola na potrzeby Punktu Informacji Turystycznej oraz budynku gospodarczego pod zaplecze administracyjno-gospodarcze dla ww. Centrum oraz Punktu Informacji Turystycznej. Dla każdego budynku planowany był zakup sprzętu i umeblowania.

W ramach projektu, Gmina planowała również: utworzenie biura projektu, zarządzanie projektem, zorganizowanie szkolenia dla przedsiębiorców z sektora turystyki (z obsługą niepełnosprawnych) i seminarium z kompleksowego przeszkolenia turystycznego oraz promocję projektu.

Łączna wartość projektu w części planowanej do realizacji przez Gminę Medyka wynosiła 1.546.038,25 euro, w tym 1.391.434,43 euro ze środków Unii Europejskiej.

Wspólny Komitet Monitorujący, decyzją podjętą z dnia 14.11.2012 r. odrzucił wniosek z uwagi na zbyt małą liczbę punktów uzyskanych po ocenie merytorycznej. Projekt został oceniony na 49 punktów, na 100 możliwych. Minimalny próg umożliwiający uzyskanie dofinansowania wynosił 65 punktów.

(dowód: akta kontroli str. 310-334)

W dniu 3.08.2012 r. została zawarta pomiędzy Samorządem Województwa Podkarpackiego a Gminą Medyka umowa o dofinansowanie realizacji przedsięwzięcia p.n. *Renowacja zbiorników i cieków wodnych przy Parku w Medyce*.

Realizacja ww. zadania – w granicach Zabytku - miała służyć poprawie jakości życia i środowiska poprzez rekultywację zbiorników wodnych w miejscowości Medyka wraz z ukształtowaniem ich linii brzegowej i zagospodarowaniem terenów nadbrzeżnych na cele rekreacyjne.

Zgodnie z umową, po zrealizowaniu zadania, Gminie zostanie jednorazowo wypłacona, jako dofinansowanie, kwota 164.132,89 zł, w tym 123.099,66 zł ze środków Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Funduszu Rybackiego.

Całkowity koszt realizacji przedsięwzięcia został określony na kwotę 287.512,90 zł.

Zadanie powinno zostać zrealizowane w terminie od 1.11.2012 r. do 30.11.2013 r.

Do końca 2012 r. prace związane z realizacją zadania nie zostały rozpoczęte.

(dowód: akta kontroli str. 120-139)

4.5

Rada Gminy Medyka uchwałą z dnia 23.03.2009 r. zatwierdziła *Plan odnowy miejscowości Medyka na lata 2009-2015*. W ramach ww. Planu przyjęte zostały w planie rzeczowym i finansowym Gminy Medyka do realizacji m.in. zadania polegające na wykonaniu:

- *prac renowacyjno-konserwatorskich w Parku Dworskim, w miejscowości Medyka – urządzenie terenu pod wypoczynek*, w ramach których zaplanowano wycinkę krzaków, chwastów, zabiegi agrotechniczne, przecinkę drzew, sianie trawy, nasadzenie innych drzewek, odmulenie stawu, wykarczowanie zarośli, budowę kładki, urządzenie ścieżek spacerowych, oraz

- *prac renowacyjnych przy budynku Oficyny Dworskiej wraz z budynkami towarzyszącymi, na terenie miejscowości Medyka*, w ramach których zaplanowano opracowanie dokumentacji technicznej, wymianę części pokrycia dachowego, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wykonanie elewacji zewnętrznych, wymianę c.o., instalacji wodno-kanalizacyjnej, malowanie pomieszczeń, wymianę izolacji poziomych i pionowych, wymianę stropów.

Na realizację wyżej wymienionych zadań zaplanowana została łączna kwota 4 mln zł. Jako źródła finansowania realizacji zadań zaplanowano: wkład własny Gminy – 550,0 tys. zł, środki Unii Europejskiej – 1.400,0 tys. zł oraz pozostałe źródła – 2.050,0 tys. zł.

Realizacja planowanych zadań, zgodnie z *Harmonogramem realizacji projektów*, powinna nastąpić w latach 2009-2012.

(dowód: akta kontroli str. 335-368)

Gmina Medyka w dniu 14.03.2011 r. decyzją Starosty Przemyskiego uzyskała zatwierdzenie projektu budowlanego oraz pozwolenie na budowę, dla realizacji inwestycji p.n. *Przebudowa, remont i adaptacja oficyny dworskiej w Medyce, tzw. „Domu Gościnnego”, o numerze zabytku A-314, na działce nr ewid. gr. 442/8 położonej w Medyce*.

Według projektu architektoniczno-budowlanego, realizacja zamierzenia inwestycyjnego powinna służyć przystosowaniu budynku Oficyny dworskiej do pełnienia funkcji kulturalno-oświatowej, w tym na potrzeby Gminnego Ośrodka Kultury w Medyce. W budynku znajdować się miały:

- w piwnicy – sala konsumpcyjna, bar, pomieszczenia gospodarcze, urządzenia sanitarne,

- na parterze – biblioteka z czytelnią, sala seminaryjna, pokój wykładowców, sala bankietowa/pomieszczenie wielofunkcyjne, kuchnia z zapleczem, urządzenia sanitarne,

- I piętro – pomieszczenia Gminnego Ośrodka Kultury, pomieszczenie dla ekspozycji muzealnej, magazyn,

- II piętro – biuro, dwa pokoje gościnne.

(dowód: akta kontroli str. 369-370)

Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków w dniu 16.08.2010 r. wydała wytyczne konserwatorskie obowiązujące przy wykonywaniu projektu remontu budynku Oficyny dworskiej.

(dowód: akta kontroli str. 371-327)

Decyzjami Starosty Przemyskiego, Gmina Medyka uzyskała zatwierdzenie projektów budowlanych oraz pozwolenia na budowę dla realizacji inwestycji związanych z nieruchomościami budowlanymi, położonymi na działce nr ewid. gr. 442/8, w obrębie Zespołu. Planowane inwestycje miały polegać na:

- *remontie budynku gospodarczego na potrzeby administracji zespołu pałacowo-parkowego /decyzja z dnia 25.02.2011 r./, oraz*

- nadbudowie budynku przedszkola dla potrzeb Gminnego Centrum Informacji Turystycznej /decyzja z dnia 01.04.2011 r./.

(dowód: akta kontroli str. 371-375)

PWKZ w Przemyślu wydała w dniu 19.01.2011 r. pozwolenie Wójtowi Gminy Medyka na przeprowadzenie prac w Zespole, zgodnie z zakresami określonymi w dokumentacjach projektowych każdej z trzech wyżej wymienionych inwestycji.

W zakresie prac budowlanych w Oficynie dworskiej, PWKZ określiła dodatkowe warunki, jakie powinny zostać spełnione przez Inwestora przy realizacji przedmiotowej inwestycji.

(dowód: akta kontroli str. 377-378)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶, wnosi o:

1. Podjęcie działań w celu opracowania programu opieki nad zabytkami Gminy Medyka (art. 87 ustawy) oraz założenie i prowadzenie ewidencji zabytków nieruchomych Gminy Medyka w formie zbioru kart adresowych (art. 22 ust. 4 i 5 ustawy).
2. Dalsze podejmowanie starań o pozyskiwanie środków finansowych na prace związane z polepszeniem stanu i zagospodarowaniem Zespołu dworsko-parkowego w Medyce.
3. Bieżące wykonywanie zaleceń konserwatorskich.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

⁶ Dz. U. z 2012 r., poz.82

Rzeszów, dnia maja 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Rzeszowie

Kontroler

Dyrektor

Paweł Adamski

Stanisław Sikora

Specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis

.....
podpis